

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ กรณีศึกษา เรือนพื้นดินเกาะยอ การดำเนินการศึกษาทำความเข้าใจถึงลักษณะของเรือนพื้นดินเกาะยอและรูปแบบผนังไม้ของเรือนพื้นดินเกาะยอ ที่มีอยู่ในสภาพปัจจุบัน ทั้ง 2 ช่วงลักษณะทั้งหมด 20 หลัง และได้จำแนกรูปแบบผนังไม้ได้ทั้งหมด 14 รูปแบบ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผนังไม้รูปแบบดั้งเดิมและผนังไม้ที่มีการสร้างขึ้นใหม่หรือมีการซ่อมแซมแล้ว และทำการวิเคราะห์เทคโนโลยีการก่อสร้างที่สัมพันธ์กับการเลือกเทคโนโลยีในการซ่อมแซม อันเนื่องมาจากการซ่อมแซมในสภาพปัจจุบันที่ทำให้ลดทอนคุณค่าของเรือนพื้นดินเกาะยอ โดยเฉพาะผนังไม้ที่มีรูปแบบ เอกลักษณะที่ชัดเจน

ภาพที่ 6.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงผนังไม้เมื่อมีการซ่อมแซมแล้ว (ที่มา : จากการสำรวจ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2555)

โดยผลและข้อสรุปที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงซ่อมแซมผนังไม้ของเรือนพื้นดินเกาะยอ โดยเฉพาะการเลือกใช้วัสดุ เทคนิคและช่างในการซ่อมแซมที่จะทำให้รูปแบบและอัตลักษณ์ของผนังไม้ยังคงอยู่ หากมิได้ซ่อมแซมที่ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะดังกล่าว อาจจะนำมาซึ่งผลเสียที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว อันส่งผลทำให้รูปแบบของผนังไม้เรือนพื้นดินเกาะยอจางหายไป จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ของเรือนพื้นดินเกาะยอ ซึ่งมีขั้นตอนหลักดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทั่วไปของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ เพื่อนำข้อมูลมาใช้จัดทำเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลในภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนามของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอทั้งหมด 20 หลัง และใช้เครื่องมือแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งจะเก็บข้อมูลลักษณะทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอในสภาพปัจจุบันที่มีอยู่ โดยทำการบันทึกภาพ และจดบันทึกเพื่อให้ได้มาซึ่งลักษณะของผนังไม้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอ ซึ่งจะมีผลต่อการวิเคราะห์รูปแบบผนังไม้ในการซ่อมแซมต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ทำการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในภาคสนาม ซึ่งจะเน้น 4 ด้าน คือ

- รูปแบบผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอที่มีในสภาพปัจจุบันโดยจะแยกเป็นผนังแบบดั้งเดิมและผนังที่มีการปรับปรุงหรือมีการซ่อมแซมแล้ว
- จำแนกเทคโนโลยีการก่อสร้างผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ
- จำแนกเครื่องมือและการถ่ายทอดความรู้ของช่างในการก่อสร้างผนังไม้
- จำแนกเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ

ขั้นตอนที่ 4 ทำการสรุปผลการวิเคราะห์เทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ การผลิตวัสดุซ่อมแซม เทคนิคการซ่อมแซม แรงงานในการสืบทอด และเครื่องมือที่ใช้ในการซ่อมแซม

6.1 สรุปผลการศึกษา

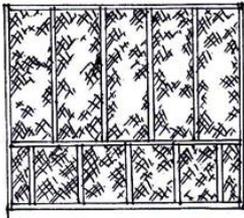
6.1.1 สรุปรูปแบบผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ

ผลการศึกษาในรูปแบบผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอจากการลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์ รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมถึงลักษณะของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอที่มี 2 ลักษณะ คือเรือนพื้นถิ่นยุคแรกที่มีการใช้มาตราสูตรและมงคลสูตร รูปแบบผนังไม้ในเรือนลักษณะนี้มี 6 รูปแบบ และลักษณะที่ 2 ช่วงก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รูปแบบผนังไม้ในเรือนลักษณะนี้มี 13 รูปแบบ จากการสังเกตและแยกองค์ประกอบของผนังไม้ทั้งหมดแล้วซึ่งมีความคล้ายคลึงและซ้ำกันอยู่ สามารถรวบรวมผนังไม้ทั้งหมดได้ทั้งหมด 14 รูปแบบ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ของผนังไม้ทั้ง 14 รูปแบบ จึงพบกลุ่มของผนังไม้โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

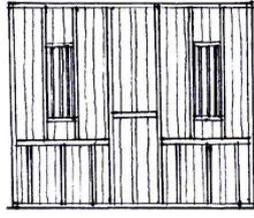
กลุ่มที่ 1 ผนังไม้แบบดั้งเดิม ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่อดีตมีทั้งหมด 6 รูปแบบ ดังนี้

- ผนังไม้ไผ่สานขัดแตะทับแนวแบบปะกน
- ผนังไม้กระดานวางแนวตั้งทับแนวแบบปะกน

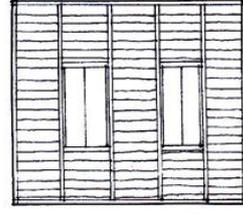
- ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอนโครงเคร่าภายนอก
- ผนังไม้กระดานวางแนวนอนทับแนวแบบปะกน
- ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอนโครงเคร่าภายใน
- ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวตั้งโครงเคร่าภายใน

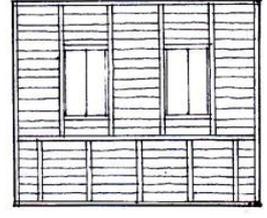
ผนังไม้ไผ่สานทับแนว
แบบปะกน

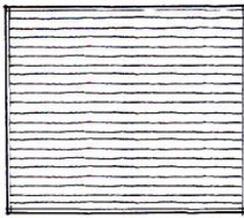
ผนังไม้กระดานแนวตั้งทับ
แนวแบบปะกน

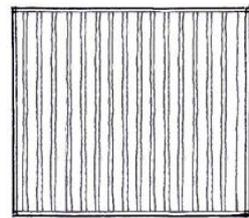
ผนังไม้กระดานตีซ้อน
เกล็ดแนวนอนโครงเคร่า
ภายนอก

ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวนอนตีทับแบบปะกน

ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวนอนโครงเคร่าด้านใน

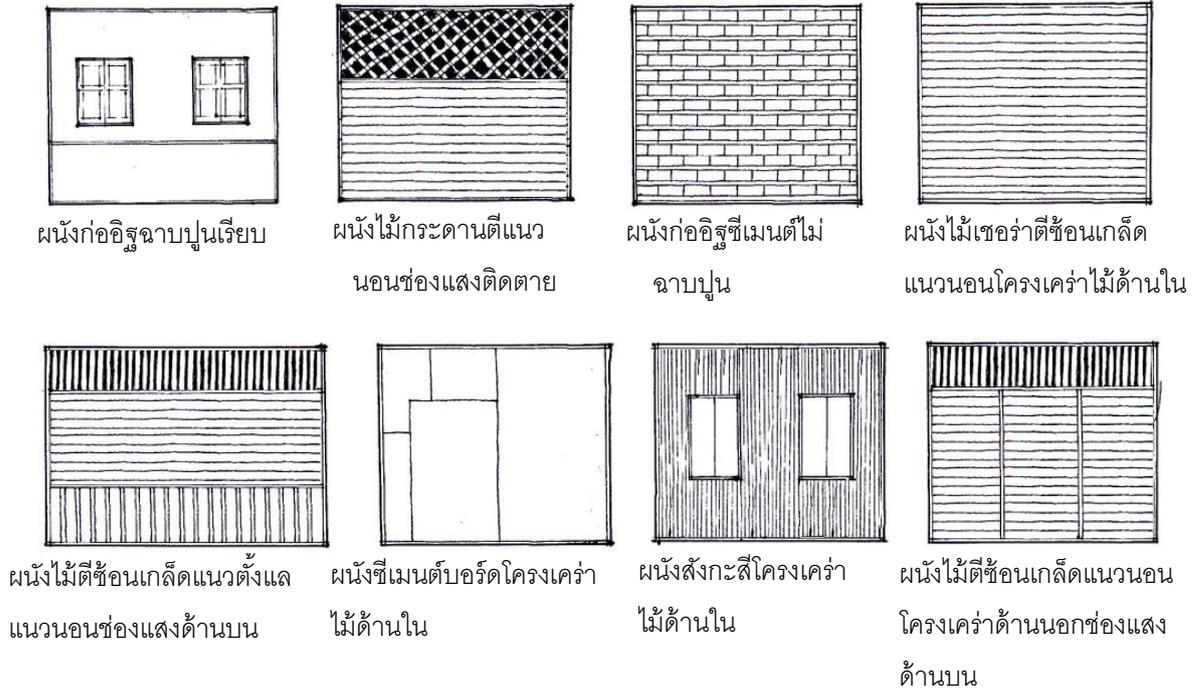

ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวตั้งโครงเคร่าภายใน

ภาพที่ 6.2 แสดงผนังไม้แบบดั้งเดิม (ที่มา : ผู้วิจัย 2556)

กลุ่มที่ 2 เป็นผนังไม้ที่มีการสร้างขึ้นมาใหม่หรือมีการซ่อมแซมแล้วมีทั้งหมด 8 รูปแบบ

- ผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบ
- ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ดแนวนอนช่องแสงติดตาย
- ผนังก่ออิฐซีเมนต์ไม่ฉาบปูน
- ผนังไม้เซอร่าตีซ้อนเกล็ดแนวนอนโครงเคร่าภายใน
- ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ดแนวตั้งและแนวนอนโครงเคร่าภายในช่องแสงด้านบน
- ผนังซีเมนต์บอร์ดโครงเคร่าภายใน
- ผนังสังกะสีโครงเคร่าด้านใน
- ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ดแนวนอนโครงเคร่าภายนอกช่องแสงด้านบน

ภาพที่ 6.3 แสดงผนังไม้ที่มีการสร้างขึ้นใหม่หรือมีการซ่อมแซมแล้ว (ที่มา : ผู้วิจัย 2556)

6.1.2 ข้อสรุปเรื่องการวิเคราะห์เทคโนโลยีก่อสร้างผนังไม้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอ

จากรูปแบบผนังไม้ที่มีอยู่ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ ผู้วิจัยได้ทำการจำแนกเทคโนโลยีก่อสร้างผนังไม้ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบที่มีการสร้างขึ้นใหม่หรือมีการซ่อมแซมแล้ว ทั้งหมด 14 รูปแบบ พบว่า

1) เทคโนโลยีก่อสร้างผนังแบบดั้งเดิม มีการใช้วัสดุและเทคนิคที่คล้ายคลึงกัน ขึ้นอยู่กับรูปแบบผนังในแต่ละแบบและสามารถแบ่งวัสดุและเทคนิคที่ใช้ในการก่อสร้างได้ คือ

วัสดุ จะใช้ไม้ 2 ลักษณะ คือ

1. ไม้ใผ่ซึ่งนำมาสานแบบขัดแตะ
2. ไม้กระดานซึ่งทำมาจากไม้ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไม้กระท้อน

เทคนิคการก่อสร้าง มี 3 ลักษณะ คือ

1. เทคนิคการยึดติด

- การตอกด้วยตะปูใช้กับผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดยึดติดกับโครงเคร่าทั้งด้านนอกและด้านใน

- เจาะใส่สลักเดือยจะใช้กับการวางไม้แบบเรียบโครงเคร่าแบบปะกน

2. เทคนิคการวางไม้

- วางไม้แบบเรียบทั้งแนวตั้งและแนวนอน

- การตีซ้อนเกล็ดทั้งแนวตั้งและแนวนอน
- 3. เทคนิคการวางโครงคร่ามี 2 ลักษณะ
 - การวางโครงคร่าแบบปะกนใช้กับผนังไม้ไผ่และผนังไม้เรียบทั้งแนวตั้งและแนวนอนยึดติดแบบเจาะเข้าสลักเดียว
 - การวางโครงคร่าด้านนอกและด้านใน ใช้กับผนังตีซ้อนเกล็ดทั้งแนวตั้งและแนวนอนยึดติดด้วยการตอกตะปู

2) เทคโนโลยีก่อสร้างผนังแบบที่มีการสร้างขึ้นใหม่หรือมีการซ่อมแซมแล้ว มีวัสดุและเทคนิคการก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นมาใหม่จากวัสดุและเทคนิคการก่อสร้างแบบเดิม ขึ้นอยู่กับรูปแบบผนังในแต่ละแบบ แต่บางเทคนิคจะเปลี่ยนแค่วัสดุเท่านั้น และเมื่อทำการเปรียบเทียบเทคโนโลยีทั้ง 2 แบบแล้วนั้นพบว่า ลักษณะของผนังไม้ที่มีการซ่อมแซมหรือปรับปรุงใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้วัสดุจากแบบดั้งเดิม คือวัสดุดั้งเดิมที่ไม่มีการใช้หลังการปรับปรุงหรือซ่อมแซมแล้ว คือ ไม้ไผ่สานขัดแตะ แต่วัสดุดั้งเดิมที่นำกลับมาใช้คือ ไม้กระดาน และมีวัสดุใหม่เพิ่มขึ้นมา คือ ไม้เซอร่า ยิปซัมบอร์ด อิฐ และสังกะสี ส่วนการใช้เทคนิค ยังใช้แบบดั้งเดิมเกือบทั้งหมด ยกเว้นการยึดติดแบบเข้าสลักเดียว และการวางโครงคร่าแบบปะกน ซึ่งมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาที่มีความรู้มาก

ตารางที่ 6.1 แสดงการเปรียบเทียบเทคโนโลยีการก่อสร้างทั้ง 2 ลักษณะ

วัสดุ		เทคนิค					
		การยึดติด		การวางไม้		โครงคร่า	
ดั้งเดิม	ใหม่	ดั้งเดิม	ใหม่	ดั้งเดิม	ใหม่	ดั้งเดิม	ใหม่
1. ไม้ไผ่สานขัดแตะ	1. ไม้กระดาน	1. การตอกด้วยตะปู	1. การตอกด้วยตะปู	1. วางไม้ตีซ้อนเกล็ด	1. วางไม้ตีซ้อนเกล็ด	1. โครงคร่าแบบปะกน	1. โครงคร่าด้านใน
2. ไม้กระดาน	2. ไม้เซอร่า 3. ยิปซัมบอร์ด 4. อิฐ 5. สังกะสี	2. การเจาะใส่เดียว	2. การก่อ	2. วางไม้แบบเรียบ		2. โครงคร่าด้านนอก 3. โครงคร่าด้านใน	2. โครงคร่าด้านนอก

จากตารางเปรียบเทียบเทคโนโลยีการก่อสร้างผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอทั้ง 2 ลักษณะ พบว่าวัสดุ จะใช้ไม้ 3 ลักษณะ คือ

1. ไม้ไผ่ซึ่งนำมาสานแบบขัดแตะ
2. ไม้กระดานซึ่งทำมาจากไม้ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไม้กระท้อน
3. วัสดุใหม่ที่เพิ่มขึ้นมา ไม้เซอร่า ยิปซัมบอร์ด อิฐ และสังกะสี

เทคนิคการก่อสร้าง มี 3 ลักษณะ คือ

1. เทคนิคการยึดติด

- การตอกด้วยตะปูใช้กับผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดยึดติดกับโครงเคร่าทั้งด้านนอกและด้านใน
- เจาะใส่สลักเดือยจะใช้กับการวางไม้แบบเรียบโครงเคร่าแบบปะกน

2. เทคนิคการวางไม้

- วางไม้แบบเรียบ ใช้กับไม้กระดานและโครงเคร่าแบบปะกนยึดติดแบบเจาะเข้าสลักเดือย
- การตีซ้อนเกล็ดใช้กับไม้กระดานและโครงเคร่าด้านนอกและด้านใน ยึดติดด้วยการตอก

3. เทคนิคการวางโครงเคร่ามี 2 ลักษณะ

- การวางโครงเคร่าแบบปะกนใช้กับผนังไม้ไผ่และผนังไม้เรียบยึดติดแบบเจาะใส่เดือย
- การวางโครงเคร่าด้านนอกและด้านใน ใช้กับผนังตีซ้อนเกล็ดยึดติดด้วยการตอกตะปู

6.1.3 ข้อสรุปเรื่องวิเคราะห์เทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้เรือนพื้นดินเกาะยอ

จากการวิเคราะห์เทคโนโลยีการก่อสร้างผนังไม้เรือนพื้นดินเกาะยอ ผู้วิจัยก็ได้รวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมกับการลงพื้นที่สำรวจ เพื่อจะสร้างเกณฑ์ในการหาเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้และได้สรุปไว้ดังนี้

1) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของผนังไม้กับการใช้เครื่องมือจากการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างผนังทั้ง 2 กลุ่มแล้วนั้นพบว่า เครื่องมือที่ใช้หลายอย่างเป็นเครื่องมือเฉพาะซึ่งต้องใช้ช่างที่มีความชำนาญและเรียนรู้มาถึงจะใช้ได้ เช่น แหะ เปียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการไสไม้ตั้งแต่ในอดีต แต่ในตอนนี้ได้เลิกใช้ไปแล้ว เพราะมีเครื่องมืออย่างอื่นเข้ามาทดแทน รวมถึงเครื่องมือหลายอย่างที่สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ เช่น ค้อน เลื่อยลันดา เลื่อยอก เป็นต้น และมีเครื่องมืออย่างอื่นที่พัฒนามาทำให้ใช้งานได้ดีกว่า เช่น สว่านไฟฟ้าแทนสว่านมือ เลื่อยวงเดือน เป็นต้น และยังพบอีกว่า ลักษณะและหน้าที่ในการทำงานของเครื่องมือแต่ละประเภทคล้ายกันต่างกันแค่ความสะดวก และความรวดเร็วที่เครื่องมือแบบใหม่ดีกว่า เมื่อทำการวัดระดับของเครื่องมือในการผลิตวัสดุพบว่าเครื่องมือในระดับกลางเป็นเครื่องมือที่พบเทคโนโลยีก่อสร้างทั้ง 2 กลุ่ม เป็นเครื่องมือที่สามารถหาเครื่องมือชนิดอื่น ๆ มาใช้ทดแทนกันได้ไม่ต้องใช้ทักษะในการใช้เครื่องมือมากนัก ไม่ต้องทำการฝึกฝนก่อนใช้เครื่องมือก็สามารถใช้เครื่องมือนั้นๆ ได้ เช่น ดินสอ ตลับเมตร เลื่อยลันดา เป็นต้น เครื่องมือระดับกลางที่พบเป็นเครื่องมือที่หาได้ง่ายในชุมชนต้องใช้ทักษะในการใช้เครื่องมือมากกว่าเครื่องมือระดับกลางเล็กน้อยอาจจะต้องเรียนรู้ง่ายแต่มีขั้นตอน สามารถใช้เครื่องมือทดแทนกันได้บ้างแล้วแต่กรณี มีการฝึกฝนก่อนใช้เครื่องมือและมีการใช้งานที่ไม่ซับซ้อนมากเช่น ขอบขีด เลื่อยชัก เลื่อยอก เป็นต้น เครื่องมือระดับสูงที่พบเป็น

เครื่องมือที่มีความซับซ้อนในการใช้พอสมควรต้องใช้ทักษะและการฝึกฝนเป็นเครื่องจักรที่ใช้ทดแทนแรงงานและต้องเรียนรู้อย่างมีระบบในทำ เช่น เลื่อยวงเดือน จะต้องใช้ทักษะในการทำ เพราะอาจเกิดอันตรายได้หากไม่มีความชำนาญ และวัสดุปิดผิวเป็นน้ำมันทาผนังซึ่งมีส่วนผสมของวัสดุหลายอย่างและมีขั้นตอนในการทำที่ซับซ้อนและใช้ความชำนาญถึงจะสามารถนำไปใช้ได้

2) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของผนังไม้กับระดับการใช้เครื่องมือในการก่อสร้างและการถ่ายทอด

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของผนังไม้กับระดับการใช้เครื่องมือในการก่อสร้างพบว่าระดับแรงงานในการถ่ายทอดแต่ละองค์ประกอบของผนังไม้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับล่าง-กลาง คือ แรงงานที่ไม่ต้องการการฝึกฝนมากนักและแรงงานที่ได้รับการถ่ายทอดแบบมีเทคนิควิธี มีระดับสูงบ้าง คือเทคนิคการวางโครงเคร่าแบบปะกน ที่ต้องใช้แรงงานที่ได้รับการถ่ายทอดเทคนิควิธีอย่างมีแบบแผน และระดับการใช้เครื่องมือในการผลิตวัสดุและเทคนิคการก่อสร้างอยู่ในระดับ ล่าง-กลาง คือเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ เรียนรู้ได้ง่ายอย่างมีขั้นตอน สามารถใช้เครื่องมืออื่นทดแทนกันได้บ้างแล้วแต่กรณี ดังนั้นเครื่องมือในแต่ละประเภทสามารถทดแทนกันได้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน และการใช้เครื่องมือในสมัยใหม่จะทดแทนเครื่องมือแบบเก่าได้จะสะดวกกว่าและเร็วกว่าสามารถนำไปวิเคราะห์การซ่อมแซมได้

3) สรุปวิเคราะห์เทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอ

เมื่อทำการวิเคราะห์เทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอแล้ว สรุปเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ได้ 9 รูปแบบ (ทั้งการผลิตวัสดุซ่อมแซม เทคนิคการซ่อมแซม แรงงานในการซ่อมแซม และเครื่องมือที่ใช้ในการซ่อมแซม) พบว่า เทคโนโลยีการซ่อมแซมในแต่ละรูปแบบนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก คือการผลิตวัสดุจะอยู่ในระดับล่าง-กลางแต่ส่วนใหญ่จะหาซื้อได้ตามท้องตลาดทั่วไป เทคนิคการซ่อมแซมทั้งการยึดติด การวางไม้และการวางโครงเคร่า ส่วนใหญ่หรือแล้วประกอบใหม่โดยใช้การตอกตะปู แรงงานที่จะมาซ่อมแซมจัดอยู่ในระดับล่าง-กลางเป็นแรงงานที่ไม่ต้องการเวลาในการฝึกฝนมากนักแต่ต้องได้รับการถ่ายทอดเทคนิควิธีแต่การวางโครงเคร่าแบบปะกนต้องใช้ช่างในระดับสูงที่มีประสบการณ์และได้รับการถ่ายทอดมา เครื่องมือที่ใช้ในการซ่อมแซมอยู่ในระดับล่าง-กลาง เป็นเครื่องมือที่เรียนรู้ได้ง่าย แต่มีขั้นตอนสามารถใช้เครื่องมืออื่นทดแทนกันได้บ้างแล้วแต่กรณี

6.1.4 สรุปแนวทางการใช้เทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้เพื่อนำมาประยุกต์ในการซ่อมแซมและปรับปรุงให้สอดคล้องกับเรือนพื้นถิ่นเกาะยอเดิม

จากการวิเคราะห์รูปแบบผนังไม้ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอทั้งแบบดั้งเดิมและแบบที่มีการซ่อมแซมแล้ว รวมถึงการจำแนกเทคโนโลยีการก่อสร้างของทั้ง 2 รูปแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางที่จะนำเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้ไปประยุกต์ใช้กับผนังเรือนพื้นถิ่นและยังคงรักษาคุณค่าของผนังเรือนไว้ โดยมีแนวทางดังนี้

1) จัดให้มีโครงการเรียนรู้ร่วมกันของช่างทั้งช่างเก่าที่มีความชำนาญซึ่งมีอยู่ในพื้นที่กับช่างใหม่ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาทางเทคนิคการก่อสร้างผนังไม้ของช่างในเชิงลึก เช่น การยึดติดแบบเจาะใส่เดือย และเทคนิคการก่อสร้างผนังไม้แบบปะกน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ขาดหายไปจากการซ่อมแซมผนังไม้ในปัจจุบัน ให้การซ่อมแซมผนังไม้เหมือนเดิมหรือใกล้เคียงกับผนังเดิมเพื่อเป็นการอนุรักษ์ผนังไม้และยังคงให้ภูมิปัญญาในเชิงช่างยังคงอยู่ไว้อีกทางหนึ่งด้วย

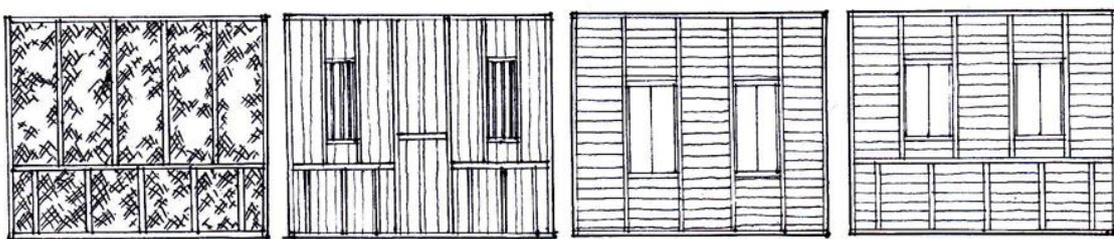
2) การเลือกใช้วัสดุในการซ่อมแซมควรเลือกวัสดุที่ใช้ให้ใกล้เคียงกับวัสดุเดิม เช่น ไม้กระดาน และไม้โครงคร่าว ซึ่งในปัจจุบันหาซื้อได้ตามท้องตลาดทั่วไปเพราะเป็นไม้แปรรูปที่มาจากโรงงานไม่ได้ทำขึ้นเองเหมือนอดีต ถ้าจำเป็นที่จะต้องใช้วัสดุสังเคราะห์ที่มาจากโรงงานควรเลือกขนาด ความหนา และสีสันทให้ใกล้เคียงกับผนังเดิม

3) ให้ความรู้แก่เจ้าของเรือนถึงคุณค่าและเอกลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอในทางสถาปัตยกรรมและเทคโนโลยีการก่อสร้างทั้งเทคนิคและวัสดุที่ใช้ เพื่อให้เกิดการหวงแหนในภูมิปัญญาของช่างรุ่นเก่าจะทำให้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอยังคงอยู่ต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานตามขั้นตอนทั้งหมด ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่เป็นข้อค้นพบต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีการซ่อมแซมผนังไม้เรือนพื้นถิ่นเกาะยอ ทราบถึงรายละเอียดการซ่อมแซม ทั้งวัสดุซ่อมแซม เทคนิคการซ่อมแซม แรงงาน และเครื่องมือที่ใช้ในการซ่อมแซมแล้วสามารถให้ช่างที่มีอยู่ในพื้นที่นำไปประยุกต์ใช้กับการซ่อมแซมจริง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามการวิจัย และยังเป็นกำลังเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ผนังไม้ให้คงอยู่อีกด้วย จากการสำรวจและเก็บข้อมูลของรูปแบบผนังไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายและมีคุณค่าแก่การอนุรักษ์ไว้อย่างยิ่งรวมถึงเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ในทางช่าง ทั้งเทคนิคการก่อสร้างที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและเป็นภูมิปัญญาของชุมชนชาวเกาะยอที่ถ่ายทอดออกมาในสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้แยกรูปแบบของผนังไม้ไว้ 2 กลุ่ม ที่มีคุณค่าและควรส่งเสริมแก่การอนุรักษ์

- กลุ่มที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น คือรูปแบบผนังไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่แบบดั้งเดิมที่มีเทคนิคการก่อสร้างที่ซับซ้อนต้องใช้ช่างที่มีความชำนาญและประสบการณ์ในการก่อสร้างซึ่งในปัจจุบันช่างกลุ่มนี้เหลือน้อยรวมถึงค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างที่สูงจึงไม่สามารถซ่อมแซมหรือสร้างผนังไม้รูปแบบนี้ได้ ผนังไม้กลุ่มนี้แฝงไปด้วยองค์ความรู้ในทางช่างที่มากมาย ซึ่งควรอนุรักษ์และส่งเสริมให้ศึกษาเพื่อเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ในการก่อสร้างหรือซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของเรือนที่อยู่ในลักษณะเดียวกันได้ทั้งในพื้นที่เกาะยอหรือพื้นที่ใกล้เคียง

ผนังไม้ไผ่สานทับแนว
แบบปะกน

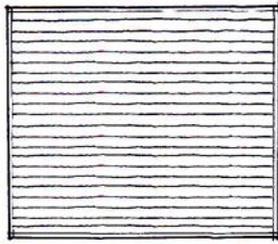
ผนังไม้กระดานแนวตั้งทับ
แนวแบบปะกน

ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวนอนโครงเคร่าภายนอก

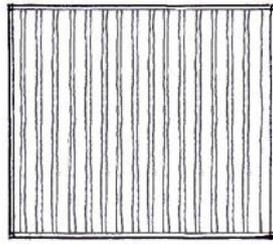
ผนังไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวนอนตีทับแบบปะกน

ภาพที่ 6.4 แสดงกลุ่มที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (ที่มา : ผู้วิจัย 2556)

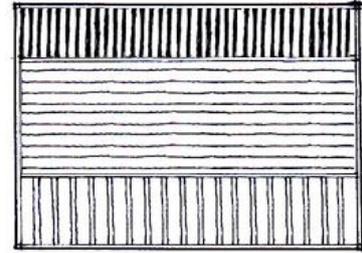
- กลุ่มผนังรูปแบบประยุกต์ในแนวทางสมัยใหม่ คือ รูปแบบผนังไม้ที่มีการประยุกต์ใช้โดยช่างรุ่นหลัง ซึ่งมีรูปแบบและเทคนิคการก่อสร้างที่ไม่ซับซ้อนมากนัก ช่างในปัจจุบันสามารถสร้างหรือซ่อมแซมผนังไม้ได้นำกลับไปใช้ทดแทนผนังเดิมและไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุตสาหกรรม กลุ่มผนังไม้รูปแบบนี้ควรอนุรักษ์และส่งเสริมให้ช่างในพื้นที่ได้เรียนรู้ เพื่อสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ซ่อมแซมหรือก่อสร้างผนังไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่

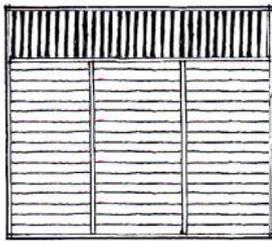
ผ้ามั้งไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวนอนโครงเคร่าด้านใน

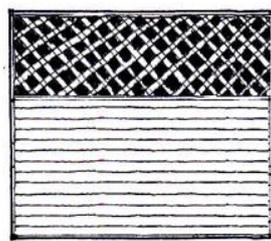
ผ้ามั้งไม้กระดานตีซ้อนเกล็ด
แนวตั้งโครงเคร่าภายใน

ผ้ามั้งไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวตั้งแฉ
แนวนอนช่องแสงด้านบน

ผ้ามั้งไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน
โครงเคร่าด้านนอกช่องแสง
ด้านบน

ผ้ามั้งไม้กระดานตีแนว
นอนช่องแสงติดตาย

ภาพที่ 6.5 แสดงกลุ่มผ้ามั้งรูปแบบประยุกต์ในแนวทางสมัยใหม่ (ที่มา : ผู้วิจัย 2556)

การวิจัยในครั้งนี้จะเน้นเฉพาะเจาะจงที่ผ้ามั้งไม้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นแค่ส่วนหนึ่งของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ แต่ยังมีส่วนอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอ เช่น หลังคา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอและมีรายละเอียดที่จะทำการวิจัยในเชิงอนุรักษ์เพื่อจะเก็บรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมนี้ไว้ และยังมีส่วนของโครงสร้างหลักของเรือนพื้นถิ่นเกาะยอที่เป็นภูมิปัญญาในการคิดค้น ซึ่งเป็นโครงสร้างแบบเรือนเครื่องสับที่มีความซับซ้อนแฝงไปด้วยเทคนิคการก่อสร้างอีกมากมายที่ต้องค้นหา และทำการประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จะเป็นการอนุรักษ์เรือนพื้นถิ่นเกาะยอไว้อีกทางหนึ่งด้วย